

Dñica infra octa. Epiphaniæ

serpens significat psonam auaram duplici rati-
one. Prima quia deus dedit serpenti terram ad
comedendū. ait dominus deus ad serpentem. ter-
ram comedes omnibus diebus vite tue. Gen. iij.
Sic auarus comedit terram. quia semper habet
formam vel terram in ore suo loquendo de nun-
dinis foris etc. Secunda ratio. quia serpentes
nō incedunt recte sed serpendo tortuose. Idē de
diuite auaro quādo paup homo venit ad eū vt
mutuet sibi amore dei decē florenos. Si respon-
det certe libenter amore vestri. modo incedit re-
cte. Sed quando dicit. Ecce quādo veniet nota-
rius dicetis q sint duodecim. et ita ponet in car-
ta. Ecce tortuosus. vel quādo recipit possessiōes
in pignore et interim recipit fructus. Ecce iniqui-
tas vel quādo vedit plus pp̄ solutionis dilati-
onē vel quādo emit pro minori precio pp̄ter de-
narios promptos vel solutionis anticipationem
Ecce dolum. vel quādo obligat ad molendū in
suo molendino etc. De tali dicit scriptura sancta
Cor tuum nō est rectum coram deo in felle ama-
ritudinis et obligatione iniquitatis video te esse
Acti. viij. Ecce serpens cum duricia pellis q nō
potest se mouere ad opera misericordie et pietatis
Remedium ergo ad instar serpētis qui facit duo
p̄mo abstinet et caro restringit. secundo transit p
artum foramen et dimittit pellem. Ita debet fa-
cere vsurarius. p̄mo debet abstinere ne decetero
faciat vsuras. iuxta consilium apostoli. Qui su-
rabaſ iam nō furetur. magis aut laborer manib⁹
suis quod bonum est vt habeat vnde tribuat ne-
cessitatem patienti. ad Eph. iij. Secūdo oportet
ipsum transire p̄ strictum foramen restitutionis
dicunt aliqui. nō habeo de quo restituaz. credūt
q ex quo nō habent pecunias supfluas q non te-
neant restituere. vendatis. agrum. domum. vi-
neam. seu vasa argentea. Quoniam regula est the-
ologorum et etiam iuristarum q nō dimittit pec-
catū nisi ablatum restituatur. xij. q. vj. Si res.
De restitutione sanctus Thomas pulchre et sa-
lubriter determinat. scda scde. q. lxij. qui in secū-
do articulo dicit q restituere est de necessitate sa-
lutis sicut etiam seruare iusticiā. Alius dicit. Ego
ponam in testamento etc. Interim tu ibis ad in-
fernum. Illi qui faciunt restitutionem saluantur
solum. Restituatis et eritis reformati ad instar
serpentis in vita vestra. De hoc autoritas. Ex-
poliantes vos veterem hominem cum actib⁹ su-
is et inuentis nouum hominem qui renouat in
agnitionem dei fm imaginē eius qui creauit eū.
ad Col. iij. Tertia virtus que facit reformare
creaturā est pura castitas que ordinat hominem
erga corpus proprium. Si quis vixerit luxurio-
se de cetero corrigat et emendet se. Sic qd est
luxuria. Vir et vxor seruantes modum debitum
nō faciunt luxuriam que sit peccatum mortale.

Sed omnes alij qui volūt gustare etc. peccāt mor-
taliter. Nam apostolus. Obsecro vos per mise-
ricordiam dei vt exhibeatis corpora vestra ho-
stiam viuentem sanctam deo placentem rationa-
bile obsequium vestrum. Nolite conformari hu-
ic seculo. sed reformamini in nouitate sensus ve-
stri. ad Rhoma. xij. Nota ad propositum ali-
quod experimentum in natura de terra. Nam cū
in hieme sit lutosa et sterilis tandem in estate mū-
dat et fructificat. Idē de persona luxuriosa. quā-
do perdit calorem ignis diuini amoris et bonoꝝ
operum. amittit delectationes angelorum. et dat
se delitijs porcorum. Sed quādo venit estas. scz
calor amoris dei persona mundaſ et fructificat.
Autoritas. Emitte spiritū tuū et creabūt et reno-
uabis faciē terre. ps. ciiij. Deo grās.

De eadē dñica infra octa. Ephie. Sermo tertius

Deus diuisit mē-
suram fidei. ad Rhoma. xij. Scien-
dum q apostolus Paulus volēs
nobis declarare dignitatem et excel-
lentiam fidei christiane sup omnes alias doctrinas
dicit. Tantū nos habentes impositam nubem te-
stium deponentes omne pondus et circūstās nos
pctōꝝ p patientiā curram⁹ ad ppositū nob certa-
mē aspiciētes in auzorē fidei et cōsumatorē iesum
ad Heb. xij. Nota nubē. i. testium multitudinē te-
stium. Ex hac auzoritate habetur q licet sint mul-
ti testes fidei catholice. tamen vnus est magister
solus et doctor principalis. scz christus. Sicut in
scola vnus est magister pncipalis et doctor et bac-
calarij et repetitores. Sic in scola christianitatis
vnus est doctor et magister pncipalis. scz christ⁹.
Ideo dicit ipse. Nolite vocari rabbi. i. magistri
scz in fide catholica vnus est em magister vester
Matth. xxij. Apostoli aut solum fuerunt bac-
calarij et repetitores fidei. Ideo dicit aspiciētes
in auzorem fidei. id ē. inuentorē et cōsumatorē
quia christus declarando fidem ipsam consum-
mauit seu perfecit et confirmauit per miracula q
a solo deo possunt fieri et non per creaturam. om-
nes alie scientie seu doctrine mechanice habent i-
uentorem purum hominem vt sunt septem libe-
rales artes. Idem de medicina et ceteris legib⁹
Idem de arte politica et iconomica. S3 fides ca-
tholica est a solo christo primo inuentore. et prin-
cipalior est fides catholica et sacra doctrina et the-
ologia omnibus alijs scientijs humanitus inuen-
tis. vt dicit sanctus Tho. j. parte. q. j. arti. v. qd
probat et de speculatiuis et practicis. de specula-
tiuis probat tum propter certitudinem. tum pro-
pter materie dignitatem. de practicis vero pro-
bat ex parte finis. vnde concludit doctrinam sa-
cram fm omnem modum digniores esse alijs sci-
entijs suple humanitus inuentis. Quod confir-

mat argumento in oppositum. quia alie sciētie di-
cuntur ancille huius. Prouerbio. ix. Misit ancil-
las suas vt vocarēt ad arcē. Nec incōgrue vel ir-
rationabiliter. Quia omnes alie sciētie et doctri-
ne sunt sub intellectu humano. sed fides catholi-
ca et eius veritates sunt supra omnem intellectus
humanum. Ideo oportebat q̄ a deo qui menti-
ri nō potest nec falli reuelaretur. Ideo secure et
firmiter possumus credere. ppter hoc scriptura
sacra dicit. Que sc̄z fides catholica cum initium
accepisset enarrari p̄ dominū ab eis qui audierūt
in nos cōfirmata est. contestante deo signis et p-
digijs. et varijs virtutibus et spiritus sancti distri-
butionibus s̄m suam voluntatem. Ad Heb. ij.
patet ergo quomodo fuit a christo inuēta tanq̄
ab autore et doctore et magistro principali. et per
apostolos fuit repetita in predicationibus. Ideo
dicit thema. Deus diuisit mensuram fidei. Nota
deus non patriarcha. nec ppheta. nec aposto-
lus. nec philosophus. nec aliqua pura creatura.
Sed deus diuisit mensuram et cetera. patet thema In-
uenio in sacra scriptura q̄ quattuor sunt que de-
us diuisit et dat nobis ad mensuram. sc̄z

Credentiam euangelicalem

Gratia spiritaliam

Penam infernalem

Gloria celestialem

De primo dicit thema. Deus diuisit mensuram
fidei. de secundo posset dici deus diuisit mensu-
ram gratie spiritalis. Idem de tertio et de quar-
to. **D**ico p̄mo q̄ deus diuisit et dat nobis ad
mensuram credentiam euangelicalem. sc̄z fidez catho-
licam. quia non plus nec minus. Quonia verita-
tes fidei supra intellectum naturalem sunt. Ideo
si homines mensurassent fidem multuz errassent
Unde antiqui philosophi multas veritates co-
gnouerunt de deo et habuerunt. sed cum multis
erroribus. Dicebant q̄ erat vnus solus deus et
verum dicebant. sed errabant quia dicebant q̄
erant tria principia. sc̄z materia. forma. et priua-
tio. in primo phisicorū. Item dicebāt verum q̄
deus est eternus. sed errabant cū dicebant q̄ eti-
am yle. sc̄z materia p̄ma est eterna. Idē dixit pla-
to de ydeis. Item dicebant verum q̄ mundus
gubernabatur a deo. sed errabāt dicendo. q̄ mundus
nō habuit principium nec habebit finem. Sciēs
ergo christus q̄ intellectus hominū nō est suffici-
ens ad habendum plenā cognitionē de deo. Mo-
luit dimittere iudicio hominum mensuram fidei
sed eam reuelauit apostolis quam expresserunt
apostoli in duodecim articulis fidei sicut ipsam
audiuerant a christo. Sunt enim duodecim arti-
culi fidei si eorum accipiat numerus ex pte aplo-
rum qui ipsos articulos posuerūt quis sint. xiiij.
si eorū sumatur numerus ex pte credibiliū. vt dicit
sc̄s Tho. iij. sc̄p. di. xxv. ar. ij. Et hi. xij. articuli

ab aplis expresse in credo in deū. siue in simbolo
aplozū sunt cōtenti. dicat semel Credo in deum
Ecce hic mēsurā fidei in. xij. cōclusionib⁹ Omnes
libri sanctorū doctorū sunt ad declaranduz has
xij. cōclusiones. Et ad istā mēsuram oportet nos
venire. nec aliquis q̄tūcūq̄ subtilis debet aliqd
addere nec q̄tūcūq̄ rudis debet aliquid dimi-
nuere. **M**oraliter nota hic cōtra subtiles pre-
sumptioses qui hanc mēsurā volunt transcende-
re dicētes quō ē x̄ps in hostia. Si frangit si diuisit
dixit x̄ps. he sunt questioēs diaboli loquētis ima-
ginationi vt nescias r̄ndere et dubites et damna-
beris. Ideo in talib⁹ questionib⁹ diabolicis de-
bet homo r̄ndere p̄ illum articulū fidei. Credo in
sanctā ecclesiā catholicam et cetera. id est. credo deter-
minationes ecclesie que errare nō pōt in his que
fidei sunt. Ideo nō plus sapere q̄ oportet sapere.
De b̄ dicit apls Corinthijs disputantib⁹. Quis
locus et locatū debent p̄porcionari et cetera. di. Timeo
ne sicut serpens eua seduxit astutia sua ita corru-
pserit sensus vestri et excidant a simplicitate. sc̄z
dei que ē in x̄po. ij. Cor. xj. **N**ō practice quō
eua est decepta a diabolo questionando siue que-
rendo. Cur p̄cepit deus vt nō comedere ei ex om-
ni ligno paradisi. Genes. iij. Ecce hic prima que-
stio mundi. Eua autē que debuit viriliter respon-
dere et diabolum expellere dicendo. et tu vis me-
cum disputare de voluntate dei et cetera. non fecit. sed
voluit disputare cum diabolo di. Ne forte mori-
amur. id ē. dubitando. quia deus non dixit forte
moriemini. sed moriemini. Ideo nolite disputa-
re cum diabolo. deus fecisset gratiam multis si
fuisset rudes qui confidentes de ingenio et sub-
tilitate intellectus intra se disputant de fide. Ideo
dixit Christus iudeis disputantibus. Ego in iu-
dicium veni vt qui non vident videāt. et qui vi-
dent ceci fiant. Johis. ix. **M**ora in iudicium. sc̄z
discretionis vt qui non vident scilicet per scien-
tiam videant. et qui vident ceci fiant. Qui respō-
dentes dixerunt christo. Nunquid et nos ceci su-
mus. dixit eis christus. Si ceci essetis. id ē. igno-
rantes peccatum scilicet infidelitatis non habe-
retis. Nunc vero quia dicitis videmus peccatū
vestrum manet in vobis suple per presumptio-
nem et scientiam acquisitam ceci fiant p̄ min⁹ cre-
dentiam. Dic etiam contra simplices et rudes ne
deficiant minuendo fidem catholicā. quia nesci-
unt credo in deum nec excusant. quia bene addi-
scunt et sciunt cantilenas siue carmina hui⁹ mun-
di. et cetera. Sic quō christus in iudicio interrogat quē
libet cuius conditionis est put fuit reuelatū bea-
to Hieronymo. Si aliquis dicit se esse xpianum
si nescit Credo in deum. ē ridiculum. sicut et ego
dicerem. ego sum frater. sed nescio cuius ordinis
Ideo apostolus. Dico em̄ per gratiaz que data
est mihi omnibus qui sunt inter nos non plus
lib 5

Dñica infra octa. Epiphanie

sapere q̄ oportet sapere. sed sapere ad sobrietatē
7 ynicuiq̄ sicut deus diuisit mensuram fidei. ad
Rhoma. xij. **N**ota dico p̄ gratiam sc̄z aposto-
licaz. 7 loquitur subtilibus nō plus sape q̄ opoz-
tet sapere quia caderetis in errorem. Deinde di-
cit simplicibus. **U**nicuiq̄ sicut deus diuisit men-
suraz fidei. illam sc̄z velitis tenere nihil minuire
Ideo est optimum consiliū bis in die. sc̄z ma-
ne 7 sero actualiter mensurare mensurā fidei ge-
nibus flexis dicendo. sc̄z credo ad instar militis
homagiu3 facientis regi. 7 attendatis bene si cor
vestrum adheret cuilibet articulo 7 sic salui erit
ad Rhoma. x. **S**i confitearis in ore tuo dñm Je-
sum christum 7 in corde tuo credideris q̄ de illū
suscitauit a mortuis saluus eris 7c. Quia omnis
scientia acquisita obliuiscitur nisi repetat̄ actua-
li consideratione 7 etiam verbali. quanto magis
scientia infusa. **I**deo apostolus. **C**onfitemini tē-
ptate si estis in fide. ipsi vos pbate. ij. Corinth.
ultimo. **S**ecūdo deus dat ad mensuraz suam
gratiam spiritualem. quia quidam habent plus
quidam minus. **R**atio. quia dat̄ fm̄ dispositio-
nes creaturarum. **N**ota exemplum de duobus
pannis vltimis. sc̄z quorū vnus est bene mundus
alius immundus. quoniā mundus recipit maio-
rem claritatem 7 fulgorem a sole q̄ immundus.
licet ambo equaliter sint ad solem. **I**dem si vul-
tis in vobis recipere claritatem gratie spiritual̄
attendatis q̄ cor vestrum sit bene mundum 7 pu-
rum ab inuidia odio rancore 7 mala voluntate a
malis desiderijs 7 cogitationibus imundis **S**ic
enī illuminabit̄ a sole iusticie domino nostro iesu
christo. qui quantū in eo est. equaliter illuminat
om̄em hominē. **S**i autem cor vestrum sit rubigi-
natum rubigine odij inuidie rancoris 7c. non il-
luminabit̄. patet ergo ratio quō dispositio est cā-
materialis. **E**adem ratio potest dari de colericis
7 flegmaticis ad solem equaliter existētibus. **Q**uā
colerici magis sentient calorem solis q̄ flegmati-
ci. **I**dē de sole iusticie xp̄o q̄ magis calefecit coleri-
cos. i. siccos a delitijs 7 delectatiōib⁹ mūdānis q̄
flegmaticos vitiosos 7 delitiosos. **I**ō dic̄ sc̄ptu-
ra ad Eph. iij. **U**nicuiq̄ nostrum data est gra-
tia fm̄ mensurā. id est. fm̄ dispositionem cuius-
libet persone. **D**e ista materia dicit christus **M**at-
th. xxv. per modum parabole. **H**omo quidam
peregre proficiscens vocauit seruos suos 7 tra-
didit illis bona sua. **E**t vni dedit quinq; talenta
alijs autem duo. alijs vero vnus. vnicuiq; fm̄ pro-
prium virtutem. exponunt doctores. id est. fm̄
proprium dispositionem. **I**n qua parabola chri-
stus comprehendit omnes status qui sunt tres
communiter. sc̄z

Religiosorum

Clericorum

Laicorum

Religiosi recipiunt a christo quinq; in quib⁹ cō-

sistit dispositio ipsorum pro habendo gratiam
dei in hoc mundo 7 gloriā in alio. **P**rimus est
paupertas apostolicalis. **D**e qua christus **M**at-
th. x. **N**olite possidere aurum neq; argentum. neq;
pecuniam in zonis vestris. **N**on peraz in via ne-
q; duas tunicas neq; calciamenta neq; virgam.
Dignus est enim oparius cibo suo 7c. **E**cce hic
regula paupertatis apostolice. **S**ecundum ē
castitas angelicalis non curando de illa materia
nec corde cogitando. nec ore loquendo. nec ocu-
lis inspiciendo. nec manibus tangendo. nec ope-
re faciendo 7c. **T**ertia est obedientia generalis.
fm̄ regulam 7 non contra. **N**ota hic differentiā
inter dispensationem 7 dissipationē 7c. **Q**uar-
tum est afflictio penitentialis seu corporalis. q̄
alias non possum⁹ viuere caste 7 honeste. **Q**ui
tuum est deuotio diuinalis in cerimonijs seruan-
dis. **I**n his quinq; consistit dispositio seu men-
sura gratie diuinalis. **S**tatus autem sacerdo-
tum recipit a christo duo. primum deuote officia
re. secundū digne celebrare. **D**e primo nota quo
modo septem hore canonicē dicuntur in memo-
riam passionis christi quam representant. primo
matutine in memoriam captionis 7c. **Q**uantū
ad secundū digne celebrare est primo confiteri sa-
cramentaliter cum proposito non redeundi ad
peccata 7c. **S**tatus autem secularis recipit a
christo vnum tantum. sc̄z obedientiam ad decē
precepta legis. **D**ic̄ historiam **M**atth. xix. d̄ lai-
co a christo querente. **M**agister bone quid bo-
ni faciam vt habeam vitam eternam. **C**ui respō-
dit christus. **S**i vis ad vitam ingredi. serua mā-
data dei. taliter q̄ p̄ nullo lucro vel periculo vi-
tando homo faciat contra mandatum dei. vni-
cuiq; ergo deus diuisit gratiam fm̄ mensuram.
7c. **T**ertio dat deus penam infernale3 ad mē-
suram. non credatis q̄ in inferno om̄es damna-
ti habeant penam equalem. imo fm̄ mensuram
culparum est mensura penarum. **B**euti. xxv. p̄
mensura peccati erit 7 plagarum modus **Q**uod
verbum vt dicit sanctus **T**ho. in. iij. dist. xlvj.
q. i. arti. iij. non est intelligendum de quantitate
durationis pene pro culpa inflicte. quia iusto dī
iudicio pro temporali imo momentaneo mortali
peccato pena infligitur eterna **C**uius quadruplī-
cem vbi supra sanctus **T**homas reddit rationē.
Sed hoc verbum premissum de quantitate pe-
ne fm̄ intentionem acerbittatis intelligendum est
7 verificatur. **D**uplex enim quantitas pene exi-
stit. sc̄z fm̄ intensionem acerbittatis. 7 fm̄ durati-
onem temporis. **Q**uantitas pene respondet q̄n-
titati culpe fm̄ intensionem acerbittatis vt fm̄ q̄
gravius peccauit fm̄ hoc ei grauior pena infligi-
tur. **U**nde **A**pocal. xvij. quantum gloriificauit
se 7 in delitijs fuit. tantum date illi tormentū 7
luctum. **N**on aut̄ respondet duratio pene dura-
tioni culpe. vt dicit **A**ugustinus. xxj. de ciuitate

dei. hec sanctus Thomas vbi supra. Item idem sanctus Thomas dicit vbi supra in solutioe ad secundū argumentū quo arguit. duorum peccatorum mortalium. vnum est grauius et maius altero. ergo vnu debet maiori pena q̄ alterū puniri. **S**oluit q̄ quātitati peccati respondet quātitas pene s̄m intensionem. Et ideo peccatorum mortalium inequalium erunt pene inequales in tentione. equales autē duratione. Idem dicit tertio libro contra gentiles. cap. ciij. vel s̄m aliam quotationem. cxlij. Sic quō s̄m Augustinū. in quolibet peccato sunt duo. scz auersio ab incommutabili bono. et cōuersio ad bonum commutabile. scilicet ad temporalia et terrena. Ideo sunt in inferno due pene correspondentes. scilz pena damni. et pena sensus. vt dicit sanctus Tho. iij. contra gentiles. cap. xc. vbi sic dicit. Peccato qd̄ in deum cōmittitur nō soluz pena damni. sed etiam pena sensus debetur. pena autē sensus respōdet culpe quātū ad conuersionē inordinatam ad cōmutabile bonum. sicut pena damni respondet culpe quātū ad auersionē ab incommutabili bono hec ille in forma. p̄ma. s. damni est nunq̄ videre deum. secūda est torqueri et pati a creaturis. verbi gratia. de peccato supbie vbi est auersio et cōuersio. quia deus precepit nobis et ostendit in se humilitatē et supbus auertit se nolens deo obedire et conuertit se ad supbiam. pompā et. Idō superbus in inferno nunq̄ videbit deum nec habebit honores paradisi. sed erit in inferno in cācabis de plumbo liquefacto. Ratio. quia superbus est omnibus onerosus. Ideo et. Item deus precepit ne homo faciat auariciam. Luc. xij. **C**auete et caueate ab omni auaricia. **D** dicit auar. nō curo de p̄cepto dei et. ego nō essem diues. Ideo in inferno habebit penam damni et nihil poterit habere de his que desiderat. vt patet de diuite epulone et. Et penam sensus. quia erit in auro et argento liquefacto. Ideo quia p̄pter aurū et argentum fecit cōtra deum. Idem de peccato luxurie deus precipit ne illud fiat nisi inter virū et uxorem. sed luxuriosus nō curat de p̄cepto dei. idō puniet pena damni. quia nō habebit delectationem paradisi et. et penam sensus in veru ad instar cirogrilli et. quia hic voluit ita calefieri per luxuriam. Idem de peccato inuidie de precipit vt diligamus inuicem et. sed inuidus non curat imo inuidet pximo. ideo punietur pena damni. quia nō sentiet delectationes nec amorem paradisi Et pena sensus in feruenti pice. quia habuit cornigrum per inuidiam. Idem de peccato gulae dicens. Attendite ne grauentur corda vestra in crapula et ebrietate. Luc. xxi. sed gulosus non curat. ideo puniet pena damni. quia nō gustabit d̄escis paradisi. Et pena sensus in calce vbi semp̄ esuriet et sitiet. Idem de peccato ire de vindicatiuis et iracundiis. quia nolunt remittere iniurias.

et. punient pena damni. quia nunq̄ habebunt pacē paradisi. Et pena sensus. qz semp̄ erūt in guerra in inferno. Idē de accidiosis q̄ nunq̄ habebūt quietē glorie. De q̄ Job. Ammodo iā dicit spiritus vt req̄escat a laborib⁹ suis. opa em̄ illorum sequunt̄ illos. Apoc. xiiij. Et habebūt penā sensus. qz semp̄ laborabūt inter serpētes q̄ nō p̄mittent ipsos quiescere. Ecce quō p̄ mensura peccati erit plagarum mod⁹. Ideo Esa. xxvij. In mensura contra mensuram cū abiecta fuerit iudicabit eam. **N**ō in mensura. s. culpe cuz abiecta fuerit. s. anima a corpe de h̄ mūdo iudicabit eā. De ista potest dici thema. Deus diuisit mensurā. scz pene. **¶** Quarto dat de⁹ ad mēsurā gloriā celestem. quia nō omēs beati qui sunt in paradiso habent equalē gloriā. sed quidā maiore quidāz minorem s̄m mensurā bonorū operū que fecerūt in hoc mūdo. **A**utoritas. mensuram bonā et conferatam et coagitatā et sup̄fluentē dabūt in sinū vestrum. Eadem quippe mensura quā mēsi fueritis remetiet vob. Lu. vj. **D**e h̄ sc̄is Tho. tractat i iij. di. xlix. q. j. ar. iij. q. ij. vtrū beatitudo ab omnibus equaliter p̄cipiat. Et r̄ndet q̄ nō equaliter beatitudo p̄cipiat ab omnibus beatis ex p̄te subiecti siue opantis. quia vnus beatus erit et magis p̄fect⁹ lumine glorie s̄m gradū charitatis siue. et sic erit potentior ad illā visionem diuine essentie q̄ alius. et sic opatio in vno beato erit p̄fectior et delectatio maior. Et hoc confirmat p̄ illud quod dicit. s. ad Cor. xv. Stella differt a stella in claritate. sic erit resurrectio mortuorū. ergo vn⁹ resurgentium maiorem gloriā habebit q̄ ali⁹. **I**te ad idē. p̄miū debet r̄ndere merito. scz quidā sunt excellētiore meriti alijs. q̄ cū beatitudo siue gloria celestis sit virtutis p̄miū. vn⁹ pōt habere maiore gloriā et beatitudinē et habebit si fuerit p̄fectus maiori lumine glorie q̄ alius. Idē dicit eadē di. q. ij. q. ē de visioe diuine essentie arti. iij. Et p̄ma pte. q. xij. ar. vj. **S** ex pte obiecti erit equalis gloria et beatitudo in omnibus beatis. Quia obiectum opationis in q̄ beatitudo consistit ē oīno vnū et idē. s. diuina essentia ex cui⁹ visioe oēs erūt beati. Et ex hac pte nō erit aliq̄s grad⁹ i beatitudine. qz de⁹ omnib⁹ beati se vt obiectū b̄tificās ostēdet. Et sic p̄t intellect⁹ dicte autoritatē. Eadē quippe mensura q̄ mēsi fueritis remetiet vob Lu. vj. In dicta autoritate ponunt̄ q̄tuor p̄ditiones s̄m q̄ q̄drupliciter meremur in h̄ mūdo. s. **N**ō cogitando. **N**ō loquēdo. **N**ō opando. Et adūsa patientē tollerā rando. **C**ogitando meremur expellendo statim malas cogitationes de corde tanq̄ prunas ignitas de manu. quia licet imaginatio sensualis sit aperta diabolo qui potest ibi ponere prunas ardentes malarum cogitationum. tamen in libertate nostra est comburi delectabiliter vel non comburi viriliter expellendo. verbi gratia. si diabolus ponit in nostra sensualitate malā cogitationē

Dñica infra octa. Epiphaniæ

de supbia etc. vos potestis ipsam expellere cogitando christi humilitate. Idem potest dici de alijs peccatis. Isto modo meremur mensuram bonam quia bone persone iam in hoc mundo consolantur. **B**erñ. Multi vident truces nostras qui non vident consolationes nostras. Secundo meremur ore cauendo a falsis et enormibus iuramentis a mendacijs et diffamationibus. sed affirmare debemus per aduerbia dicendo ita non etc. Hoc modo meremur mensuram confertam. id est plenam in fine quando angelus a dextris et diaboli a sinistris expectant anime exitum de corpore. que si bona fecerit recipitur a bono angelo. Ecce hic mensuram confertam. Tertio meremur bene operando in opibus misericordie penitentie iusticie. a peccatis cauendo festa deuote seruando. Isto modo meremur mensuram coagitatam. id est calcatam et hoc quando anima intrat paradysum et salutatur cum gaudio ab animabus beatis etc. Quarto meremur patienter aduersa et mala tollerando. Isto modo meremur mensuram supfluentem. id est superius effluentem hoc erit post diem iudicij quando gloria anime redundabit in corpus. Ecce quare dicit. Eadem quippe mensura qua mensi fueritis remetiet vobis. De ista potest dici. **B**eatus diuisit mensuram scilicet glorie.

Dominica infra octa.

Ephie. Sermo quartus

Proficiebat sapientia etate et gratia. **L**uc. ij. Sanctum euangelium continet in effectu tria singularia de domino iesu christo que sunt magne difficultatis. **P**rimum est clementum corporale. **S**ecundum documentum spirituale. **T**ertium exemplum xtuale. que ostendunt dare in themate pposito. **P**rimum est cum dicitur proficiebat etate. **S**ecundum cum dicitur. proficiebat sapientia. **T**ertium cum dicitur proficiebat gratia. **P**rimum quod ostendit in scō euangelio de domino iesu christo est augmentum corporeale ubi proficiebat etate. **S**ciendum quod dominus iesus christus exiens de utero matris noluit subito magnus apparere cum potuisset ita magnus nasci. ut fuit **A**dams in principio mundi qui exiuit de utero matris sue scilicet terre tam magnus et homo perfecte etatis. xxx annorum. hoc tangit textus di. **F**ormauit deus hominem. non dicit puerum vel infantem. sed hominem de limo terre. et inspirauit in faciem eius spiraculum vite. et factus est homo. non dicit infans in animam uiuentem. **S**en. ij. **C**ertum est quod ita potuisset facere christus de seipso sed noluit. imo voluit ut ceteri paulatim crescere. **P**rimo voluit esse infans ut ceteri. non loquens nec ambulans. **S**ecundo voluit esse puer. **T**ertio adolescens. **Q**uarto iuuenis et tandem vir perfectus. unde debuit per omnia fratribus assimilari. ad **h**eb. ij. **R**atio ad ostendendum quod veniebat per saluationem omnium. venit

et saluare primo infantes per innocentiam. **S**ecundo adolescentes per generalem obedientiam. **T**ertio iuuenes per sacramentalem penitentiam. **I**deo debuit per omnia fratribus assimilari. qui vult omnes homines saluos fieri. **J**. ad **T**imoth. iij. **S**i dicat. non videtur venire saluare senes. quia noluit esse senex. sed voluit mori in flore iuuentutis. et dare vitam suam in etate in qua magis vita diligitur. **J**uxta prophetiam **I**biere. xij. in persona christi di. **R**eliqui domum meam dedi dilectam animam meam. scilicet vitam in manus inimicorum meorum. **R**espondeo quod imo venit etiam saluare senes. licet ipse non fuerit senex. tamen a senibus voluit benedici. scilicet a **S**ymeone et **A**нна. **I**deo postquam sancta mater ecclesia festiuauit de infantia saluatoris in festiuitatibus tractatis. modo incipit facere officium de eius pueritia quando fuit duodecim annorum. **D**e hoc dicit principium euangelij. **L**uz factus esset iesus annorum duodecim. ascendens illis hierosolymam secundum consuetudinem diei festi. consummatisque diebus cum rediret remansit puer iesus in hierusalem et non cognoscitur. **E**ri si autem in. cog. etc. iter diei etc. **N**ota post triduum inuenerunt eum in templo in medio doctorum **H**ic quomodo virgo **M**aria ibat ad templum domini in hierusalem in festiuitatibus ordinatis secundum legem quia in tota iudea non erat nisi unum templum. scilicet in ciuitate hierusalem in quo possent offerre sacrificium. propter quod iudei ter in anno tenebantur venire ad templum in hierusalem. scilicet in festo paschalis. pentecostes. et cenophegie. id est tabernaculorum fixationis ex precepto legis. virgo maria in dictis festiuitatibus etiam volebat venire de nazareth. que distabat a hierusalem per quadraginta miliaria. **E**t ex magna dilectione noluit dimittere filium suum iesum. sed ipsum portabat in brachijs quando erat infans. **S**ed quando fuit puer ducebat ipsum per manum. **N**ota hoc contemplando quomodo virgo **M**aria ibat cum filio. aliquando cum calore. aliquando cum frigore. pluuia. niue. vento ad templum. **S**i fuisset sibi dictum. virgo benedicta quo vaditis modo cum tali tempore. **R**espondisset virgo **M**aria. vado ad templum domini in hierusalem. **O** virgo benedicta. et nunquid vos estis templum dei magis sanctum quam illud de quo dicit ecclesia. **T**emplum repente fit dei intacta nesciens virum verbo concepit filium. **E**t nunquid filius vestri est templum diuinitatis. **H**ic autem dicebat de templo corporis sui. **J**oh. ij. **S**ed respondisset **X**pus finaliter. hoc facio in exemplum christi annorum. ut quando audierit hoc. nullus quaticumque delicatus excuset se ne vadat ad ecclesiam ratione caloris. seu pluuie. frigoris etc. **H**oc dicit expresse **B**eata in omelia hodierna. **Q**uod virgo **M**aria ut daret exemplum ibat ad templum. **I**deo memento ut diem sabbati. id est. quietis sanctifices. **E**xo. di. xx. a negocijs temporalibus quiescendo et in